

Az ismeretkör: Cigány kultúra és társadalom

Kredittartománya: 6 kredit

Tantárgyai:

1) Cigány irodalom

2) Bevezetés a romológiába

Tantárgy neve: Cigány irodalom ÓP szak Neptunkód: BNOVOP2024, BLOVOP 1024	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható/speciális ismeretkörök	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 60%elmélet-40%gyakorlat	
A tanóra típusa: ea+gyak és óraszám: 3ea/hét, 45 óra/félév Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: <ul style="list-style-type: none"> • a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika közös elektronikus felületen elérhető • az előadások témaköreinek ppt-i elérhetőek közös elektronikus felületen • a feladatok, a kidolgozásuk és értékelésük részletes szempontsora a közös elektronikus felületen	
A számonkérés módja: vizsgajegy <ul style="list-style-type: none"> • az aláírás feltétele a kiadott feladatok teljesítése • a feladatok értékelése: megfelelt/nem felelt meg, • megajánlott jegy szereshető a féléves tematika szerint megírt zárthelyi dolgozattal • féléves értékelés a vizsgafelelet alapján Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: Feladatok: <ul style="list-style-type: none"> • prezentáció és házi dolgozat készítése a kiadott témakörök egyikéből, a tudományos műfaj követelményeinek gyakorlására<ul style="list-style-type: none"> ○ opponensi értékelés, önértékelés, oktatói visszajelzés • műelemzési feladatok egyéni és csoportmunkában	
A tantárgy tantervi helye: 4. félév	
Előtanulmányi feltételek: nincsenek	
Tantárgyleírás:	
Irodalom, cigány irodalom: fogalmak meghatározása Cigánykép az irodalomban A cigány kultúra, a cigány népköltészet, Cigánymese-gyűjtés, cigány mese ellentmondásos értékelései a szakirodalomban; A mese mint gyermekirodalmi műfaj, a mese szocializációs szerepe; Mesélési alkalmak, mesemondási szokások a cigány közösségekben; Cigány mesék; Mese és cigánykép: az etnikai identitás reprezentációi a cigány mesében, Kortárs cigány irodalom témaköre A kurzus során érintjük a digitális kompetenciával kapcsolatos ismereteket. a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit, a digitális lábnyom és az online zaklatások fogalmát is. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatónk képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit. Témakörünk még a digitális írástudás fogalma, azaz az információs-műveltség és a kommunikációs technológiák hatékony használata. Az információhoz való hozzáférés, annak	

kritikus és kompetens értékelése, pontos, kreatív felhasználása az elérendő cél. Az alapvető etikai és jogi kérdések megértése és alkalmazása szintén a kurzus témáinak része.

kötelező és ajánlott irodalom:

1. Beck Zoltán: *Cigány szerzők a magyar irodalom horizontján*. Romológia – ciganológia. Dialóg Campus, Pécs, 2000. 223-235. ISBN 978 963 9310 02 5
2. Hegedűs Sándor-Varga Ilona (szerk.): *Irodalmi szöveggyűjtemény. Válogatás a kortárs cigány irodalom alkotóinak írásaiból*. Konsept-H Kiadó, Piliscsaba, é.n. ISBN 963 8332 67 0
3. Görög Veronika: *Cigánymese, cigánymese gyűjtés, cigánymese kutatás*. In: Bálint Péter (szerk.): *A meseszöveg változatai*. Didakt Kiadó, Debrecen, 2003. 9-50. ISBN 963 214 047 8
4. Djuric, Rajko: *A roma irodalom*. Pont Kiadó, Bp., 2004. ISBN 963 9312 91 6
5. Trencsényi László-Trencsényi Borbála: *Cigány irodalom-magyar irodalom*. In: Fenyő D. György: *Nézőpontok, motívumok. Irodalmi témakörök*. Krónika Nova Kiadó, Bp., 2001. 421-444. ISBN 963 9128 51 1
6. Jenei Teréz: *A cigány mese jellemzői egy gyermeknyelvi narratívában*. In: Bálint P. (szerk.): 2003. 64-76. ISBN 963 214 047 8

Előírt szakmai kompetenciák, kompetenciaelemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudása

- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.
- Tisztában van a nevelési/oktatási/szociális ellátórendszer/kutatási intézmények/közösségi és civilszervezetek/plébániák adminisztrációs, adattárolási, adatkezelési, adatszolgáltatási rendszereinek működésével.
- Ismeri szakterületének digitális ismeretszerzési eszközeit, IKT-technikáit és problémamegoldási módszereit.
- Tisztában van a nemzetiségi óvodai nevelés területén végzett tevékenysége társadalmi jelentőségével, felelősségével, kompetenciája lehetőségeivel és korlátaival.
- Ismeri a nemzetiség történelmét, hagyományait, irodalmát és kultúráját, civil szervezeteit.

b) képességei

- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.
- Az összegyűjtött digitális információkat rendszerezni, elemezni tudja, az összefüggések megragadására és kezelésére képes
- Komplex ismereteit, holisztikus szemléletét az óvodai nyelvi-kommunikációs és irodalmi nevelési gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.
- A nemzetiségi tartalmakhoz illeszkedő támogató tanulási környezet teremt, fejlesztési eljárásokat választ ki, törekszik az életkori, egyéni és csoportszajátosságoknak megfelelő stratégiák, módszerek alkalmazására.
- Szakmai műveltségét elmélyíti, nemzetiségi nyelven önállóan szakirodalmat dolgoz fel, nemzetiségi nyelvi, irodalmi, kulturális és módszertani területen önmagát fejleszti.

c) attitűdje

- A digitális szemléletmódja nyitott, innovatív, a szakterületén zajló digitális technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
- -Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.
- -Kreatívan, kritikusan, innovatívan viszonyul az információs műveltséghez, eredményesen tájékozódik a XXI. századi literációs kultúrában.

- Nyitott a nemzetiségi tartalmak közvetítésének szempontjából innovatív pedagógiai elképzelések és megoldások, az újabb tanulásmódszertanok, módszerek, a technológia adta legújabb tanulási lehetőségek megismerésére és alkalmazására.
- Aktivitását a nemzetiségi közösségi célok érdekében mozgósítja, elfogadja az értékek sokszínűségét, kész részt vállalni a szakmájával kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységben, nyitott a tevékenységére vonatkozó építő kritikára.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.
- Önálló továbbtanulással vagy szervezett továbbképzések segítségével meglévő digitális ismereteit, készségeit, képességeit fejleszti, és új kompetenciákat sajátít el.
- Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét
- Tudatosan képviseli nemzetiségi kultúráját, tudományosan és módszertanilag megalapozott nemzetiségi pedagógusi szerepét, nézeteit és döntéseit felelősséggel vállalja.
- Felelősséget vállal nemzetiségi kultúrák közvetítő szerepéért, felelősséggel részt vállal a nemzetiségi nevelést támogató környezet megteremtéséért a 3–7 éves korú gyermekek nemzetiségi identitásának alakítása, fejlesztése érdekében.
- Szakmai tevékenységén túl felelősséget vállal intézménye nemzetiségi küldetéséért és az intézmény regionális, országos szakmai hálózatokhoz való kapcsolódásáért.

Tantárgy felelőse: Zóka Katalin, főiskolai tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató: **Tantárgy oktatásába bevont oktató:**